

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ГЕРОЇВ КРУТ ПРИВАТНОГО
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**



МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ»
(для магістрів)

Чернігів - 2020

Підготовлено доцентом кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління І.В. Чаплай (Жуковою)

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління (протокол № 1 від 27.08.20 р.).

Схвалено Вченою радою Чернігівського інституту МАУП (протокол № 2 від 30 вересня 2020).

Чаплай (Жукова) І.В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Вступ до спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (для магістрів). — Чернігів: ЧІ МАУП, 2020. – 13 с.

Навчально-методична розробка містить пояснювальну записку, тематичний план вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності «Публічне управління та адміністрування», методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми, контрольні запитання, теми контрольних робіт, теми рефератів, питання для самоконтролю, список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів дисципліни «Вступ до спеціальності «Публічне управління та адміністрування» розроблена для студентів, які навчаються за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» освітньої програми «Адміністративний менеджмент».

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування студентами теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетентностей, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади та місцевого самоврядування.

Завдання:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування у розвитку суспільства;
- опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;
- оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загальноцивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

В результаті вивчення курсу здобувачі повинні:

знати:

- предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;
- перспективні наукові напрями розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури формування цілей публічного адміністрування; закони, принципи та механізми публічного адміністрування;
- засади, механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування;
- основні засади публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;
- особливості публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях;
- особливості відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

уміти:

- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільнополітичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;
- визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами, що використовуються, з урахуванням особливостей цього суб'єкта; виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;
- уживати заходи із впровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери, його структурного підрозділу, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи зі змісту сучасних управлінських технологій;
- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

Міждисциплінарні зв'язки: дана дисципліна базується на знаннях з професійно-орієнтованих дисциплін «Соціологія», «Основи економічної теорії», «Менеджмент», «Стратегічний менеджмент», «Організаційна поведінка», «Правознавство», «Державне та регіональне управління», «Адміністративний менеджмент», «Управління персоналом».

Підсумковий контроль з даної дисципліни проводиться у формі екзамену.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

№ з/п	Назва змістовної теми
	Змістовий модуль 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві
Тема 1.	Публічне адміністрування: поняття та наукові засади. Принципи і закони публічного адміністрування.
Тема 2.	Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільство як суб'єкт публічного адміністрування.

Тема 3.	Публічне адміністрування та влада. Органи виконавчої влади в системі публічного адміністрування.
Тема 4.	Місцеве самоврядування та його роль у публічному адмініструванні.
Змістовий модуль 2. Організація публічного адміністрування в соціальній, економічній та політичній сферах	
Тема 5.	Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.
Тема 6.	Механізми, органи, методи і стиль публічного адміністрування.
Тема 7.	Публічне адміністрування та економіка. Процес планування місцевого економічного розвитку.
Тема 8.	Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері.
Тема 9.	Результативність та ефективність публічного адміністрування.
Всього годин: 120	

ЗМІСТ
дисципліни
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ»

Змістовий модуль 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві

Тема 1. Публічне адміністрування: поняття та наукові засади. Принципи і закони публічного адміністрування

Основні напрями публічного адміністрування в Україні. Публічне адміністрування це багатопланове утворення. Предметна область публічного адміністрування окреслена основними поняттями: держава, політика, публічне управління й влада. У зв'язку з цим теорія публічного адміністрування є наукою політичною і правовою.

Предметом публічного управління є: функціональний аналіз держави, діяльність її органів влади як політико-правового інституту управління суспільством і утворених відповідних політико-правових і соціальних відносин.

Література: [6; 8; 9]

Тема 2. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільство як суб'єкт публічного адміністрування. Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології

Досвід вивчення діяльності уряду. Політичний курс тісно пов'язаний із позитивними і негативними наслідками для економіки і соціальної сфери, що

насправді політика відіграє важливу роль, адже є вираженням економічних інтересів різноманітних прошарків населення.

Література: [9; 8; 1; 13; 14; 12; 15; 16]

Тема 3. Публічне адміністрування та влада. Органи виконавчої влади в системі публічного адміністрування

Публічне адміністрування та влада. Органи виконавчої влади в системі публічного адміністрування та сутність державної влади. Втілення державної влади в діяльність органів державної влади через такі засоби її здійснення, як політика, адміністративні акти, правові норми, економічне стимулювання, ідеологічний вплив, способи примусу забезпечує функціонування державновладного механізму.

Державне управління є одним із видів діяльності зі здійснення державної влади (поруч із законотворенням і правосуддям), яке полягає у практичній реалізації організаційних, виконавчо-розпорядчих функцій із втілення в життя вимог законодавства і здійснення на цій основі управлінського впливу щодо певних об'єктів.

Література: [7; 8]

Тема 4. Місцеве самоврядування та його роль у публічному адмініструванні

Одною з найбільш важливих ознак побудови демократичної держави є розвиток місцевого самоврядування. Основні положення організації і функціонування місцевого самоврядування в Україні закріплені в Конституції України (ст. 140), Європейській Хартії місцевого самоврядування 1985 року (ратифікованій в 1997 року), а також у Законах України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» та від 7 червня 2001 року № 2493-III «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Література: [8; 12]

Змістовий модуль 2. Організація публічного адміністрування в соціальній, економічній та політичній сферах

Тема 5. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Спрямованість на вироблення, прийняття та практичну реалізацію управлінських рішень, покликаних змінювати у бажаному напрямі стан і розвиток суспільних процесів, свідомість, поведінку і діяльність людей.

Література: [2; 8]

Тема 6. Механізми, органи, методи і стиль публічного адміністрування

Реалізація процесу публічного адміністрування. Механізми, органи, методи та стиль публічного адміністрування. Розроблення та втілення відповідних

управлінських механізмів, що створюють умови для своєчасного та ефективного розв'язання наявних у цій сфері суперечностей. Найбільші суперечності у системі публічного адміністрування. Забезпечення плідної взаємодії державних органів влади та системи місцевого самоврядування.

Література: [9; 4; 8]

Тема 7. Публічне адміністрування та економіка. Процес планування місцевого економічного розвитку

Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. У національному народному господарстві відбуваються глибокі соціально-економічні зміни, пов'язані із визнанням України країною з ринковою економікою, вступом її до Світової організації торгівлі, проведенні фінансової, податкової, соціальних та інших реформ.

Найбільшими складовими економічної системи України є: промисловість; енергетичний комплекс; агропромисловий комплекс; будівельний комплекс; транспорт і дорожнє господарство; зв'язок; торговельний комплекс; житлове господарство; побутове обслуговування населення; сфера використання й охорони природних ресурсів.

Стан економіки, рівень її розвитку, ефективність прямо залежать від спроможності державної влади управляти виробництвом і обігом виробленої продукції.

Література: [5; 17]

Тема 8. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Поняття соціальної сфери та її зміст. Сфера соціальної політики. Основні цілі, принципи та функції соціальної політики держави на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України. Органи місцевого самоврядування й органи влади суб'єктів соціальної політики України.

Література: [5; 18]

Тема 9. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Проблема результативності та ефективності стосується усіх сфер, видів, форм, методів організації життєзабезпечення людини. Найбільшою мірою це властиве управлінню як діяльності, що здійснюється людьми, стосовно людей та виключно в інтересах людей. Від ступеня ефективності цієї діяльності безпосередньо залежить добробут людини.

Література: [4; 10]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є формою самостійної роботи студента, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Вступ до спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Варіант контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки (див. таблицю).

Остання цифра номера залікової книжки студента	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Номер варіанту контрольної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Структура і зміст теми контрольної роботи визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

- вибір варіанту, що містить два теоретичних завдання;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- написання та оформлення роботи.

При написанні роботи та її оформленні варто керуватися такими вимогами:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання відповідної літератури;
- наявність авторського розділу;
- наявність списку використаної літератури.

Контрольну роботу студент виконує у вигляді реферату. У теоретичних питаннях цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаної літератури. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати у тексті контрольної роботи у квадратних дужках, наприклад [17, с. 24], 17 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 24 – сторінка із вказаного джерела.

Контрольна робота має складатися із вступу (актуальність проблеми, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи – до 25 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2,5 см, ліве – 3 см, праве – 1,5 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до контрольної роботи є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

В кінці роботи студент ставить підпис та дату закінчення виконання контрольної роботи.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Принципи публічного адміністрування

Варіант 2

1. Закони публічного адміністрування

Варіант 3

1. Характеристика громадянського суспільства в системі публічного адміністрування

Варіант 4

1. Органи державної влади в системі публічного адміністрування. Класифікація органів державної влади

Варіант 5

1. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної і політичної сфер

Варіант 6

1. Поняттєво-категоріальний апарат результативності та ефективності публічного управління та адміністрування

Варіант 7

1. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

Варіант 8

1. Механізми публічного адміністрування

Варіант 9.

1. Стилї публічного адміністрування

Варіант 10

1. Основні напрями державної влади в інформаційній сфері

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Специфіка роботи сучасного публічного управління та фіксація результатів діяльності.
2. Професійні обов'язки державного службовця щодо ведення документації.
3. Основи теорії та історії державного будівництва в Україні.
4. Відновлення української державності у 1991 р., її легітимність та міжнародне визнання.
5. Поняття публічного управління та адміністрування і його головні ознаки.
6. Демократичні та авторитарні держави: порівняльний аналіз.
7. Сучасні теорії походження держави.
8. Особливості історичного розвитку України щодо умов розбудови власної держави.

9. Правовий статус та компетенція місцевих державних адміністрацій.
10. Відносини місцевих держадміністрацій з іншими органами влади, місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами, організаціями.
11. Принципи та методи публічного управління
12. Централізація та децентралізація територіальної організації влади.
13. Стратегічне планування в системі публічного управління.
14. Методи бюджетного регулювання доходів місцевого самоврядування
15. Формування правової та соціальної держави в Україні

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Основні напрями публічного управління та адміністрування в Україні.
2. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування.
3. Співвідношення управління та адміністрування.
4. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.
5. Джерела ідей управління суспільством і країною.
6. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
7. Соціально – інженерний та гуманітарний підходи.
8. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.
9. Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології.
10. Співвідношення економіки та політичної економії.
11. Дія ринкових принципів у політичній сфері.
12. Публічна сфера і публічна політика.
13. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
14. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
15. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.
16. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища.
17. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування.
18. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
19. Застосування принципів публічного адміністрування.
20. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
21. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.
22. Публічне управління та становлення ринкової економіки.
23. Можливості саморегуляції публічного адміністрування в Україні.
24. Становлення політичних партій в Україні.
25. Основні напрями диференціації політичних партій в Україні.
26. Визначення та структура публічного управління України.
27. Методи вирішення внутрішньополітичних завдань у сучасній Україні.
28. Україна та програма «Партнерство заради миру».
29. Перспективи європейської інтеграції України.

30. Конституція України про права громадян у сфері соціального забезпечення.
31. Соціальне партнерство: сутність та напрями.
32. Соціальні та психологічні аспекти публічного управління.
33. Функції менеджменту планування.
34. Управлінське рішення, його характерні особливості.
35. Етапи повного циклу прийняття рішень в публічному управлінні.
36. Вибір рішення з урахуванням державних та відомчих інтересів.
37. Технологія процедури прийняття рішень.
38. Сутність мотивації в системі публічного управління.
39. Ієрархія потреб за Маслоу.
40. Процесуальні теорії мотивації.
41. Теорії очікувань та справедливості.
42. Сутність і елементи управлінського контролю.
43. Попередження виникнення кризових ситуацій.
44. Використання аналізу результатів контролю для корегування дій.
45. Засоби для реалізації владних відносин.
46. Характеристика типів влади.
47. Теорії лідерства та їх психологічні аспекти.
48. Особисті якості керівника та способи їх удосконалення.
49. Загальні принципи ефективного керівництва та їх застосування в публічному управлінні.
50. Комунікаційний процес в системі публічного адміністрування.
51. Комунікації в підрозділах органу влади, між підрозділами і керівництвом.
52. Комунікації керівника для реалізації своєї ролі в інформаційному обміні, процесі прийняття рішень.
53. Ділове спілкування на державній службі.
54. Природа і причини конфлікту. Управління конфліктною ситуацією.
55. Організація діяльності державного службовця.
56. Організація робочого місця державного службовця.
57. Культура робочого місця та культура праці державного службовця.
58. Підвищення ефективності розумової праці шляхом самовиховання.
59. Робочий режим праці та відпочинку при роботі з комп'ютером.
60. Ведення діловодства в органах державної виконавчої влади.
61. Правила оформлення службових документів.
62. Інформаційно-змістові вимоги ділового стилю.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: курс лекций / Г.В.Атаманчук. – М.: Омега –Л, 2004. – 584 с.
2. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: монографія / В.Д.Бакуменко. – К.: Вид-во УАДУ, 2010. – 376 с.

3. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: навч. посіб. / кол. авт., за ред. Н.Р. Нижник та В.М. Олуйка. – Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2012. – 352 с.
4. Державне управління та державна служба : словник-довідник / О.Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.
5. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики; за заг. ред. В.Б.Авер'янова. – К.: Факт, 2013. – 384 с.
6. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій: монографія / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарPI УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
7. Жилінков В.М. Законодавство України про місцеве самоврядування / В.М. Жилінков. – Харків.: «Ксилон», 2004. – 343 с.
8. Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; [за ред. А. Ф. Мельник]. – К.: Знання, 2009. – 582 с.
9. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух та ін. [за ред. В.В. Коваленка]. - К. : Юрінком-інтер, 2012. – 808 с.
10. Публічне адміністрування в Україні: навч. посібник / В.Б. Дзюндзюк, Н.М. Мельтюхова, Н.В. Фоміцька та ін. [за заг. ред. В.В. Корженка, Н.М. Мельтюхової]. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. –305 с
11. Осовська Г. В. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Г. В. Осовська, О.А. Осовський. – К. : Командор, 2005. – 860 с.
12. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні 273 гарантії: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С. 409.
13. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квіт. 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 2365-III. – Ст. 118.
14. Про джерела фінансування органів державної влади: Закон України від 20.06.1999 р. №783-XIU // Уряд, кур'єр. – 1999. – № 165.
15. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. №393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С. 256.
16. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня. 1992 р. № 2657-ХП // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.
17. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – С. 170.
18. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 06 квітня 1999 р. №586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст.190.
19. Про засади запобігання і протидії корупції в Україні: Закон України від 07 квітня 2011 року №3206-VI.
20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення: Закон України від 7 квітня 2011 № 3207-VI.
21. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III.
22. Чиркин В.Е. Публичное управление: учебник / В.Е.Чиркин. – М.: Юристь, 2004. – 475 с.

23. Енциклопедія державного управління. У 8 т. - Т. 8 : Публічне врядування / наук. ред. кол. : В. С. Загорський [та ін.] - Львів : ЛРІДУ, НАДУ, 2011.-712 с.
24. Ресурсний центр розвитку громадських організацій.
<http://issuu.com/gurtrc/docs> 28.